

των **Σπύρου Αλεξίου, Παντελή Βαϊνά**

Συντροφική κριτική στις Θέσεις του ΠΣΟ της ΑΝΤΑΡΣΥΑ

Η 3η Συνδιάσκεψη της ΑΝΤΑΡΣΥΑ πραγματοποιείται μπροστά σε μια νέα, μεγάλη επίθεση του κεφαλαίου, της ΕΕ και του ΔΝΤ, ενάντια στους εργαζόμενους στη χώρα μας, με πρωτοστάτη τον ΣΥΡΙΖΑ και ηγέτη τον Τσίπρα, ενώ η Δεξιά ανασυγκροτείται επιθετικά. Και σε ένα τοπίο στην Ευρώπη που εμφανίζει σημάδια εκφασισμού με πρόσχημα τους πρόσφυγες, ενώ καταφεύγει σε ιμπεριαλιστικούς πολέμους, ειδικά στην περιοχή μας. Το εργατικό κίνημα και τα σύμμαχα λαϊκά στρώματα αντιστέκονται, αλλά το κίνημά τους βρίσκεται κάτω από την ηγεμονία του «μπλοκ του ναι» ή του ρεφορμισμού.

Πώς θα νικήσουν οι αγώνες; Πώς θα ανοίξουν δρόμοι ανατροπής της επίθεσης; Πώς θα ανασταθεί μια νέα επαναστατική και κομμουνιστική προοπτική; Σε αυτά τα ερωτήματα, παρότι συμβάλουν στους αγώνες, το ΚΚΕ, η ΛΑΕ και ο αντιεξουσιαστικός χώρος, δεν μπορούν να ανταποκριθούν. Στους μικρούς ώμους της ΑΝΤΑΡΣΥΑ πέφτει ένα μεγάλο βάρος ευθύνης.

Οι θέσεις του ΠΣΟ της ΑΝΤΑΡΣΥΑ για την 3η Συνδιάσκεψη περιέχουν θετικά προχωρήματα σε σημαντικούς τομείς, αλλά και στην προσπάθεια οργανωτικής συγκρότησης και περαιτέρω ενιοποίησής της. Πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο βαθιάς μελέτης, συλλογικής συζήτησης και συντροφικής αντιπαράθεσης από όλα τα μέλη. Για να συμβάλει, όμως, η ΑΝΤΑΡΣΥΑ στην ανατροπή της εφιαλτικής επίθεσης του κεφαλαίου και των μηχανισμών του, οικοδομώντας το αντίστοιχο μέτωπο, πρέπει να ενισχυθεί ποιοτικά, να αλλάξει και τελικά, να υπερβεί τον εαυτό της σε ανώτερο επίπεδο.

Όλοι και όλες αναγνωρίζουμε πως η ΑΝΤΑΡΣΥΑ σήμερα, παρά την πρωτοπόρα δράση των μελών της σε κάθε χώρο και το κύρος και την αναγνωρισιμότητα που αυτή της προσδίδει, αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα τόσο στην πολιτική της γραμμή, όσο και στη συγκρότηση και λειτουργία της. Από αυτή τη σκοπιά, κατά τη γνώμη μας, οι θέσεις δεν προχωρούν στις αναγκαίες τομές που απαιτούνται με δεδομένα τα σημαντικά προβλήματα

του μετώπου μας και κυρίως τις ιστορικές στιγμές που ζούμε και που θα καθορίσουν σε μεγάλο βαθμό το μέλλον του κινήματος και του λαού μας.

Επιθυμώντας να συμβάλουμε στον αναγκαίο διάλογο επισημαίνουμε συγκεκριμένες αδυναμίες θέτοντας τη δική μας άποψη:

1. Στις γενικότερες εκτιμήσεις, υπάρχουν πολλά σωστά, αλλά λείπει το κυριότερο: Η εκτίμηση για το μεγάλο χάσμα ανάμεσα στην ωρίμανση όλων των αντικειμενικών προϋποθέσεων για τον κομμουνισμό, από τη μια πλευρά και στην έλλειψη ενός νέου, συγκροτημένου εργατικού κινήματος και ενός επαναστατικού κομμουνιστικού υποκειμένου, από την άλλη. Η διακήρυξη ενός δογματικού «αντικαπιταλισμού» δεν αρκεί για να αντιμετωπιστεί αυτό το χάσμα. Για να γίνει συνεκτικός και προωθητικός ο αντικαπιταλισμός απαιτείται σύγχρονο επαναστατικό και κομμουνιστικό περιεχόμενο για την άλλη κοινωνία. Για να γίνει ανατρεπτικός και μαζικός απαιτείται ταυτόχρονα εργατική και λαϊκή μετωπική πολιτική. Αυτό είναι το πρώτο και κύριο πρόβλημα της γενικής φυσιογνωμίας της ΑΝΤΑΡΣΥΑ. Από αυτή τη σκοπιά, η ΑΝΤΑΡΣΥΑ είναι «μέρος του προβλήματος» και «μέρος της λύσης του».

2. Για την κατάσταση στην Ελλάδα, οι Θέσεις, παρά επιμέρους σωστές εκτιμήσεις, δεν βαθαίνουν σε μια ουσιαστική εκτίμηση της εμπειρίας. Δεν σκύβουν πάνω στην υποχώρηση του κινήματος από το 2012, υποτιμούν καίρια το πολιτικό – κοινοβουλευτικό πραξικόπημα του Ιουλίου και την αλλαγή κατάστασης. Η προσχώρηση του ΣΥΡΙΖΑ στο μνημονιακό στρατόπεδο εμφανίζεται αυτόματα ως «επιβεβαίωση» των θέσεών μας. Το απλό ερώτημα «γιατί δεν κερδήθηκε με το μέτωπό μας παρά ένα ελάχιστο τμήμα από τις εκατοντάδες χιλιάδες που διαφοροποιήθηκαν», δεν τίθεται καν. Οι Θέσεις εμφανίζουν κοινοτοπίες, π.χ., αναδείχτηκαν τα «όρια του εργατικού κινήματος σε σχέση με τις ανάγκες» και «υπάρχουν πολιτικές ευθύνες για τη σχετική υποχώρηση του κινήματος». Το ποιοι τις έχουν και γιατί, δεν αναδεικνύεται. Έχουν αντιφάσεις, π.χ., ενώ «παρά την οδυνηρή επιβολή του μνημονίου νέοι αγώνες εμφανίστηκαν», ωστόσο έχουμε «έναν αρνητικό συσχετισμό δύναμης (κεφ. Β, θέση 23). Αντίστοιχα, με την ίδια μέθοδο παρουσιάζεται η κατάσταση στο εργατικό και λαϊκό κίνημα, στα συνδικάτα κ.λπ. Δεν τίθεται και δεν απαντιέται το ερώτημα, «γιατί στο εργατικό συνδικαλιστικό κίνημα κυριαρχεί ακόμα η γραφειοκρατία;». Έτσι, περιορίζεται η αναγκαία, μαχόμενη αυτοκριτική εντόπιση των λαθών και ανεπαρκειών της ΑΝΤΑΡΣΥΑ και η υπέρβασή τους. Οι τροποποιήσεις των σ. του ΣΕΚ σε αυτό το κεφάλαιο χειροτερεύουν το πρόβλημα.

3. Στην εκτίμηση για την οικονομική και κοινωνική κατάσταση στη χώρα μας, παρά τις

αντίθετες εκτιμήσεις στο Α' Κεφ., η κρίση εμφανίζεται κυρίως ως πρόβλημα χρέους, ένταξης στην ΕΕ και το ευρώ και όχι ως δομικό πρόβλημα της εκμετάλλευσης, της πτώσης του ποσοστού κέρδους στην Ελλάδα, πάνω στα οποία βασίζεται η κρίση χρέους και η εκτίναξη των αντιθέσεων του ελληνικού καπιταλισμού από την ένταξη σε ΕΕ και ευρώ. Έτσι, όλο το προηγούμενο διάστημα, τα ζητήματα της ανεργίας, του χρόνου εργασίας, του μισθού και εισοδήματος, οι εργασιακές σχέσεις, υποβαθμίστηκαν καίρια στα συνθήματα και την πολιτική δράση μας σε σχέση με τα (αναγκαία) αιτήματα για διαγραφή του χρέους, έξοδο από ευρώ-ΕΕ και εθνικοποιήσεις. Παρά κάποια βήματα τελευταία (αγώνες για πεντάμηνα, Ενεργοί Άνεργοι, Attack) και τη σημαντική βελτίωση στις Θέσεις, υποβαθμίζεται καθοριστικά σε υποπαράγραφο του προγράμματος η πολιτική πάλη για το χρόνο εργασίας. Αλλά και το πρόγραμμα πάλης για την ανεργία, το μισθό και τις εργασιακές σχέσεις ιεραρχείται σε δεύτερο υποκεφάλαιο παρά τον τίτλο, «οι ανάγκες και τα δικαιώματα των εργαζομένων μπροστά!» (Κεφ. Γ', θέση 45).

Αντ' αυτών, στις Θέσεις το (επίσης αναγκαίο) αίτημα για «εργατικό έλεγχο» τίθεται ως να κατέχει υπερφυσικές ιδιότητες. Εμφανίζεται ως ο «κρίκος των κρίκων» σε μια σχεδόν επαναστατική κατάσταση στα εργοστάσια, αλλά όπως είναι διατυπωμένο, οδηγεί σε υπόκλιση στις τάσεις της εργατικής αυτονομίας και της ρεφορμιστικής «παράλληλης οικονομίας».

4. Όλες οι εξελίξεις δείχνουν πως το ζήτημα των δημοκρατικών δικαιωμάτων θα είναι κρίσιμο πεδίο και σαν ΑΝΤΑΡΣΥΑ ωφείλουμε να το ιεραρχήσουμε ανάλογα. Οι Θέσεις σωστά εντοπίζουν και εμπλουτίζουν προγραμματικά το δημοκρατικό ζήτημα. Αλλά στη γραμμή μας για το λαϊκό κίνημα και την πρακτική μας, το ζήτημα ταυτίζεται σχεδόν με την αντιφασιστική πάλη και αυτή με την ΚΕΕΡΦΑ, η οποία, παρά τη συμβολή της, δυστυχώς λειτουργεί ερήμην της ΑΝΤΑΡΣΥΑ, ζητώντας απλά την κάλυψή της. Πώς θα υπερβούμε αυτή την κατάσταση; Επίσης, λείπει η εκτίμηση για τη δράση της ΚΕΔΔΕ, ο προβληματισμός για την υποχώρησή της και δεν υπάρχει καμμία κατεύθυνση για την επανίδρυσή της.

5. Οι Θέσεις επιχειρούν να θέσουν το ζήτημα της εθνικής καταπίεσης, αλλά αποφεύγουν να θέσουν ζήτημα αγώνα για εθνική απελευθέρωση, αυτοδιάθεση και ανεξαρτησία στη νέα εποχή. Η πάλη αυτή δένεται άρρηκτα με την πάλη για «λαϊκή - εργατική κυριαρχία», αλλά δεν ταυτίζεται με αυτήν (σημαίνει αλλαγή τάξης στην εξουσία). Για την Ελλάδα, οι Θέσεις περιορίζουν το πρόβλημα ως ζήτημα «επιτροπείας». Το όλο θέμα είναι σοβαρό και το εργατικό λαϊκό κίνημα έχει ανάγκη από σωστό συνδυασμό της σχέσης του εθνικού με το διεθνικό επίπεδο.

6. Στο ζήτημα του συνολικού προγράμματος, οι Θέσεις υποβαθμίζουν για πρώτη φορά τόσο πολύ το ζήτημα της επανάστασης και της νέας κοινωνίας (σε όλες τις συνδιασκέψεις υπήρχε ανάλογο κεφάλαιο). Πουθενά δεν γίνεται κάποια προσπάθεια πιο συγκεκριμένης επεξεργασίας τους. Την ίδια στιγμή, η τακτική συγχέεται σε μεγάλο βαθμό με τη στρατηγική. Για παράδειγμα: «η πάλη για το μεταβατικό αντικαπιταλιστικό πρόγραμμα έχει ως αναπόσπαστο στοιχείο της το θέμα της εξουσίας» (θέση 40). Έτσι, διατηρείται η σύγχυση - ταύτιση στόχων στρατηγικής και τακτικής.

7. Αντίστοιχα, στο ερώτημα «ποιος θα υλοποιήσει το πρόγραμμα» της αντικαπιταλιστικής ανατροπής της επίθεσης, η απάντηση είναι ότι «προωθείται και επιβάλλεται σήμερα από τον πολιτικό αγώνα των εργαζομένων και του λαού, αλλά στο σύνολό του μπορεί να το υλοποιήσει η κυβέρνηση και η εξουσία των εργαζομένων», με τη διευκρίνιση ότι θα είναι «η κυβέρνηση και η εξουσία των οργάνων του εργατικού και λαϊκού κινήματος» (θέση 40). Έτσι, το υποκείμενο εμφανίζεται δισυπόστατο: Μαζί ο «πολιτικός αγώνας των εργαζομένων και του λαού» με την «εξουσία και κυβέρνηση των οργάνων του λαϊκού κινήματος». Είναι φανερό ότι οι Θέσεις αμύνονται στον «κυβερνητισμό» του ΣΥΡΙΖΑ, χωρίς να αντιλαμβάνονται ότι υποκύπτουν στον «εξουσιασμό» του ΚΚΕ ή και στον «κινηματισμό».

Αλλού όμως (θέση 46), εμφανίζεται η πιο σωστή αντίληψη ότι «η μάχη για την επιβολή» του προγράμματος αυτού «γίνεται» στο «κοινωνικό επίπεδο» από το «αγωνιστικό μέτωπο αντίστασης και ανατροπής» και στο «πολιτικό επίπεδο» από το «αντικαπιταλιστικό μέτωπο». Δεν είναι σωστή η πρόταση των σ. του ΣΕΚ να απαλειφθεί αυτή η θέση. Αντίθετα, πρέπει να ενισχυθεί και να διευκρινιστεί. Το υποκείμενο που θα προωθήσει και επιβάλει («εφαρμόσει») το πρόγραμμα τακτικής θα είναι ένα πλατύ αντικαπιταλιστικό εργατολαϊκό μέτωπο. Όχι ένα αόριστο «πολιτικό κίνημα των εργαζομένων, αλλά το κίνημα των εργαζομένων ποιοτικά μετασχηματισμένο σε συνειδητό μέτωπο. Και αυτό το μέτωπο, σε συνθήκες επαναστατικής καταστάσης, θα μετασχηματιστεί ποιοτικά σε επαναστατικό μέτωπο, σε «φορέα» κυβέρνησης και εξουσίας. Έτσι, η προοπτική της επανάστασης και της εργατικής εξουσίας θα τεθεί σε σωστή ιστορική διάσταση και όχι ως «καθήκον της στιγμής».

8. Στο υποκεφ. Γ.3, «Για την ταξική ανασυγκρότηση του εργατικού κινήματος», γίνονται βήματα, αλλά δεν αντιμετωπίζεται η διάσπαση της ΑΝΤΑΡΣΥΑ στο εργατικό κίνημα, η διάλυση και μη ύπαρξη μαζικών ταξικών και αγωνιστικών συντονισμών. Υποβαθμίζεται καθοριστικά σε 1,5 αράδα μέσα σε 4,5 σελίδες, ο στόχος για «μια κίνηση συσπείρωσης των ταξικών δυνάμεων στο εργατικό κίνημα» (θέση 60), αγνώστων λοιπών στοιχείων. Το ζήτημα αυτό είναι καθοριστικό για μια αποτελεσματική δράση στην εργατική τάξη και στα

χτυπημένα συνδικάτα της, ειδικά στον ιδιωτικό τομέα.

9. Για τη μετωπική πρόταση της ΑΝΤΑΡΣΥΑ στις νέες συνθήκες, οι Θέσεις χαρακτηρίζονται από ασάφεια που, αν παραμείνει, θα γεννήσει χειρότερα προβλήματα από αυτά που ζήσαμε με τον εκφυλισμό της «μετωπικής συμπόρευσης». Προτείνουν:

α) «Αγωνιστικό μέτωπο ρήξης και ανατροπής» στο μαζικό κίνημα και μέσα σε αυτό, κοινή δράση με τις δυνάμεις της ρεφορμιστικής Αριστεράς (όλο το Γ.3). Όμως, η μετωπική κοινή δράση ταξικών αγωνιστικών δυνάμεων στο μαζικό κίνημα και η μετωπική πολιτική τακτική για τις ρεφορμιστικές δυνάμεις της Αριστεράς δεν ταυτίζονται. Για την πρόταση κοινής δράσης με τη ρεφορμιστική Αριστερά δεν υπάρχει καμία συγκεκριμένη επεξεργασία, παρά μόνον 4,5 αράδες στη θέση 51 και μια γενικόλογη αναφορά στη θέση 78.i και 78.ii.

β) Για τη μετωπική πρόταση προς τις δυνάμεις επαναστατικής - κομμουνιστικής αναφοράς, οι Θέσεις προτείνουν τρεις (!) τακτικές: Ένα «πολιτικό μέτωπο της Αντικαπιταλιστικής Αριστεράς», μια «πολιτική συνεργασία με τις ευρύτερες δυνάμεις της ανατροπής» και ένα κάλεσμα για «ενίσχυση και μετασχηματισμό της ΑΝΤΑΡΣΥΑ», που σημαίνει προσχώρηση στην ΑΝΤΑΡΣΥΑ (όλο το υποκεφ. Γ.4). Προστίθεται και μια «πρωτοβουλία» για «Διακήρυξη αντικαπιταλιστικής ανατροπής κι επαναστατικής τομής για το σοσιαλισμό και τον κομμουνισμό στον 21ο αιώνα» (θέση 76, β' παρ.) Ωστόσο, πουθενά δεν κατονομάζεται καμία δύναμη, η πρόσκληση εμφανίζεται χωρίς αποδέκτες, το πρόγραμμα για την «πολιτική συνεργασία» είναι αόριστο.

Στα πλαίσια της προώθησης ενός αντικαπιταλιστικού εργατολαϊκού μετώπου, απαιτείται με σαφήνεια και διάκριση:

α) Μετωπική πρόταση προς τις ταξικές αγωνιστικές δυνάμεις στο εργατικό και λαϊκό κίνημα (παρατάξεις, συνδικάτα, αγωνιστές κ.α.), στα πλαίσια του «αγωνιστικού μετώπου», για την ταξική ανασυγκρότηση του εργατολαϊκού κινήματος. Αυτό το πεδίο είναι το καθοριστικό.

β) Μετωπική πρόταση προς τις δυνάμεις της ρεφορμιστικής Αριστεράς, συγκεκριμένα σε: ΚΚΕ, ΛΑΕ, μαζικά δρώσα αναρχία. Ενώ είναι αναγκαίο ένα μεγάλο πολιτικό μέτωπο με αντικαπιταλιστικό, αντιμπεριαλιστικό και αντι-ΕΕ περιεχόμενο, αυτή τη στιγμή δεν είναι ώριμο να τεθεί. Χρειάζονται ποιοτικές αλλαγές στους συσχετισμούς. Έτσι, η πρότασή μας πρέπει να περιλαμβάνει τακτικές πολιτικές συμφωνίες για την υποστήριξη του ταξικού αγώνα, για επιμέρους κοινωνικά - πολιτικά μέτωπα (π.χ., ασφαλιστικό, δημοκρατία, αντι-ΕΕ πάλη κ.α.), ακόμη και για εκλογικές συνεργασίες, ανάλογα με την κατάσταση και το

χαρακτήρα των εκλογών. Οι εκλογικές συνεργασίες δεν είναι κατανάγκη «εφ' όλης της ύλης», όπως λαθεμένα υποστηρίζεται. Πρέπει να επιδιώκονται και μπορούν να επιτυγχάνονται κάτω από συγκεκριμένους όρους περιεχομένου και ισοτιμίας. Η προσχώρηση, διάχυση ή «πολιτική ουράς» στις ρεφορμιστικές δυνάμεις είναι ριζικά λαθεμένη.

γ) Μετωπική πρόταση προς τις δυνάμεις επαναστατικής κομμουνιστικής αναφοράς, συγκεκριμένα σε: ΕΕΚ, Εργατικό Αγώνα, Σύλλογο Κορδάτο, Ένωση Δικαίων, ΟΚΔΕ, μ-λ ρεύματα, ΑΡΑΝ και Κομμουνιστική Παρέμβαση, ομάδες και αγωνιστές που αποσπάστηκαν από ΣΥΡΙΖΑ αλλά δεν εντάχθηκαν κάπου κ.α. Σήμερα, μεμονωμένοι αγωνιστές μπορεί να εντάσσονται στην ΑΝΤΑΡΣΥΑ, ίσως και κάποια μικρά πολιτικά ρεύματα. Αυτό πρέπει να επιδιώκεται. Αλλά, δεν είναι δυνατόν να απαιτείται η προσχώρηση άλλων συγκροτημένων ρευμάτων. Αντίθετα, πρέπει να προετοιμάζεται η μαζική υπέρβαση της ΑΝΤΑΡΣΥΑ προς έναν αντικαπιταλιστικό, αντιιμπεριαλιστικό, επαναστατικό και κομμουνιστικό «πόλο» συσπείρωσης. Αυτό απαιτεί ενίσχυση και μετασχηματισμό της ΑΝΤΑΡΣΥΑ και ταυτόχρονα, πρόταση για μια «Συσπείρωση Διαλόγου και Μάχης» των δυνάμεων που έχουν μετωπική αντίληψη. Δεν είναι σωστή μια αναπαραγωγή παλιών και ξεπερασμένων αντιθέσεων (συσπείρωση τροτσικιστικών, «διεθνιστικών» ή μαοϊκών δυνάμεων κ.α.), αλλά η θετική υπέρβασή τους.

Από αυτή τη σκοπιά, δεν μας βρίσκουν σύμφωνες οι τροποποιήσεις στο υποκεφ. Γ.4 για αυτοαναφορική ΑΝΤΑΡΣΥΑ και αντικαπιταλιστικό μέτωπο με τον εαυτό μας.

10. Στο Κεφ. Δ' για το «Οργανωτικό», θεωρούμε πως η λεκτική υιοθέτηση της κατεύθυνσης που παλεύαμε όλο το προηγούμενο διάστημα, για την ΑΝΤΑΡΣΥΑ των μελών, είναι ιδιαίτερα σημαντική και ανοίγει το δύσβατο δρόμο. Όμως, ορισμένες κατευθύνσεις για το εκλογικό σύστημα έρχονται σε αντίθεση. Συγκεκριμένα, υπάρχουν δυο προτάσεις: α) ενιαία λίστα - ψηφοδέλτιο με χαμηλή σταυροδοσία, β) ξεχωριστά ψηφοδέλτια με παραλλαγές, μέρος του οποίου είναι και ένα μεικτό σύστημα που μοιάζει με αυτό του ΣΥΡΙΖΑ (ξεχωριστά ψηφοδέλτια αλλά με δυνατότητα σταυροδοσίας σε περισσότερα του ενός). Η κατεύθυνση για μια ΑΝΤΑΡΣΥΑ ως ενιαίο, δημοκρατικό μέτωπο των μελών υπηρετείται από μια και ενιαία, δημοκρατική λίστα εκλογής των μελών. Τα ξεχωριστά ψηφοδέλτια με οποιαδήποτε μορφή ενισχύουν τις τάσεις για μια ΑΝΤΑΡΣΥΑ «συντονισμό κομματικών δυνάμεων».

Η ΑΝΤΑΡΣΥΑ βρίσκεται μπροστά σε μια κρίσιμη καμπή: ή θα ξεκινήσει την πορεία υπέρβασής της μετατρεπόμενη ταυτόχρονα σε καταλύτη συγκλονιστικών αλλαγών σε όλη την Αριστερά ή θα εκφυλιστεί σε μια εκλογική σύμπραξη μικρών αυτοαναφορικών οργανώσεων της εξωκοινοβουλευτικής Αριστεράς. Χρήσιμη για τον λαό και το κίνημα είναι η πρώτη εκδοχή,

αυτήν θέλουμε να υπηρετήσουμε.

ΣΠΥΡΟΣ ΑΛΕΞΙΟΥ

ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΒΑΙΝΑΣ

Μέλη της ΚΣΕ της ΑΝΤΑΡΣΥΑ

και της **ΕΝΩΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ και ΔΙΑΛΟΓΟΥ**

Πηγή: antarsya.gr